

JÖVŐ

Három paraszvezér

három forradalmár keréketörésének van ma 161 éves fordulója. Horia, Cloșca és Crisan az a három román szabadsághős, aki a hozzájuk csatlakozott Bíró János és Járai János vezetésével a román és magyar paraszttömegek élére állt. A parasztság évszázados elnyomása, a földesurak egyre növekvő kapzsisága elbírhatatlanná tette a föld dolgozóinak helyzetét és a bécsi udvarhoz alázatosan folyamodó parasztok csak ígéretekre vártak, de a be nem váltott ígéretek listája csak növelte a parasztság elkeseredését. Mi igénye volt a parasztnak? Cinni akart, mindennapi kenyerét vagy mannaigáját akarta, de a földesurak itt is, ott is leharapták kék földjükből, a pénz, dézsma és közmunka egyre növekvő terhel mellett kellett dolgozni az ország javára.

Dajkamésék szerint a nép nem iszad, a nép „jó”, a nép mindig „elégedett”, csak „izgatók” lázítják fel. Izgatta ez a három paraszvezér? A tömegek jogos elégedetlensége nőttönött. Visszatartani a tömegeket nem lehetett, hiszen csak pucokkal vesztettek el. Parasztfelkelések hosszú sora festi pirosra Erdély földjét. Gazdag föld Lehetne rajta gondatlanul émi, románoknak, magyarnak Röségben és fényezésben éltek is rajta évszázadok: hosszú során a földesurak, a grófok. Háttük mögött a bécsi udvar, az osztrák bürokrácia. Gróffokkal szemben a parasztok. Románok, magyarok.

Földe! a parasztnak! Szűnjön meg a nemeség intézménye! Ezt akarják a parasztok. Minden nemesiességű paraszt. Nem volt egymással semmi baja román parasztnak és magyar parasztnak. Egy volt a bánatuk, egy volt az éjlenségük: az elnyomó ország, amely szövetségben állt a bécsi udvarral. Éhség és nyomor hajította Bíró Jánost és Járai Jánost, mikor magyar sorsársaikkal együtt szövetkeztek román sorsársaikkal. Egy volt bánatuk, egy volt céljuk.

Hosszu az erdélyi parasztlázadások sora. A három román paraszvezér sorsa csatlakozik nagy elődjük, Lőzsa György sorsához. Dőzsa Györgyöt trónra, tüzes trónra égették el. A három paraszvezér ma 161 éve törték le-rékbe. Arulók szolgálataik ki a császári osztrák seregeknek a legjözökű vezéreket és ezer meg ezer paraszti mérszárókat le a megvert paraszti seregekből. Hatóságai rendelkezésre jelen kel leti lenni a gyulafehérvári keréketörésnél minden faluból néhány parasztnak, hogy a parasztok ezrei tudják meg: így jár az, aki fellázad az ország ellen. De a történelmet nem lehet rendőri parancsal megállítani. Egész Európában felszabadultak a parasztok a polgári forradalmak során és nálunk is bekövetkezett a középkori bilincsek szétörésének ideje.

Nálunk, Európa délkeleti sarkában következett ez be a legkésőbbben. Magyar földbirtokosok, román bojárok és bécsi udvar fogták össze, majd a bécsi udvar helyét Berlin foglalta el és magyar grófok fogták össze román „történelmi pártokkal”, hogy Hitler ki szorgalmasanak vérdíját emyerhesség: parasztuyomor, uri bőség.

Három héttel rá, hogy uralomra került, a Groza kormány megalkotta tavaly márciusban a földreformtörvényt. Teljesült a parasztság évszázados álma, azé a föld, aki megműveli. Most folyik a földreform végrehajtása. Földet kapnak a parasztok és az egyre növekvő számú traktorral rendelkező mezogazdasági gépkölcsonzó állomások pótolják a hiányzó igásjószágot. Többet kapnak a parasztok, mint amit kértek 161 éve.

Horia, Cloșca, Crisan, Bíró és Járai az évszázados harc egyik csatájának vezérei voltak. Azt a csatát elvesztették. De a történelem igazságát szolgáltatták a parasztságnak és a nagy harcot megnyerték.

ADAM ELEK

FÜGGETLEN DEMOKRATA NAPILAP

Eldízetés 1 óra 2500 lej.
Intézményeknek évi 70.000 lej.

Felelős szerkesztő:
PALASTI JOZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal 20-76
Nyomda 20-77
Telefon:

A romániai dolgozók sohasem felejtik el Griviát

Az aradi Szaktanács felhívása a munkásság hősi küzdelmének emlékűnnepén

Szombaton nagyszabású munkásgyűlés lesz a városháza előtt

Aradváros dolgozóhoz a Szaktanács a következő felhívást bocsátotta ki:

Február 15-én és 16-án tartják meg a CFR és a petróleumiipari munkásság 1933 évben történt hősi harcának emlékűnnepét. Tizenhárom évvel ezelőtt a munkástömegek küzdelmet folytattak a Maniu-Vaida-kormány ellen, harcoltak ennek a kormánynak antidemokratikus intézkedései, a cenzúra, az ostromállapot, a munkás szakszervezetekkel szemben folytatott terrorhadjárat, valamint a kiéheztetés ellen.

Maniu és Vaida nemzeti parasztpárti kormánya a munkástömegek hősi harcára a grivicai mérszárlással válaszolt, majd a munkásság vezetőit sokéves nehéz fegyházbüntetéssel sújtották.

A munkásság 13 évvel ezelőtt lefolyt harcának az adott különös jelentőséget, hogy ez volt az első nagy antifasista népmozgalom Hitler németországi uralom rajutása után. A munkásság küzdelme az Egységes Munkáscsovonat jegyében folyt le és azt a román dolgozók legjobb vezetői: Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Gheorghe Avasilich és mások irányították. Óriási méretű megnyilvánulás volt a szakszervezeti egység mellett abban az időben, amikor a szakszervezeti mozgalom már kettészakadt.

Február 15-én van évfordulója annak is, hogy Hortát és Cloșcát, a nép hőseit keréketörte a reakció. Erről a két évfordulóról egyszerre emlékezünk meg, kidomborítva a szoros kapcsolatot, ami a parasztságnak a földért folytatott küzdelme és a dolgozók harca között fennáll, akik küzdöttek a demokráciáért, a szabadságért, a nemzeti függetlenségért, ellenállást folytattak a reakciók fánáctöke, a bojárok pártja, a „történelmi pártok” reakció-fasiszta terrorsorozatával, valamint a cuzista-vasgárdista huligánokkal szemben.

Az évfordulókról a szakszervezeti és a szétterhetetlen munkásegység, a gazdasági újjáépítés, valamint a fiatal román demokrácia jegyében emlékeznek meg. Az emlékűnnepélyt a szakszervezeti választások, valamint a parlamenti választások küszöbén tartják meg. Ezek a választások a demokráta erőknél, a népi egységnek győzelmét fogja hozni a reakció felett és boldog jövőt fog biztosítani népünk számára.

Az emlékűnnepély alkalmából szombaton nagyszabású munkásgyűlés lesz. Valamennyi gyár, üzem, ipari és kereskedelmi vállalat délelőtt 10 órakor beszünteti a munkát, 11 órakor a városháza előtti térségen hatalmas méretű népgyűlés lesz, ahol a Munkás Egységfront, valamint a parasztság küldöttjei tartanak beszédeket és rámutatnak ennek a két évfordulónak fontosságára. Szombaton délelőtt 10 órakor megszólalnak a gyárak sztrénái és 5 percen keresztül hallatják hangukat, szimbolizálva a hős CFR-munkások harcát.

Az Országos Szaktanács kiáltványa

BUKAREST. A grivicai véres sztrájkra emlékezésül és a sztrájk jelentőségének méltatására az Országos Szaktanács kiáltványt hozott nyilvánosságra. Ismerjéti a kiáltvány, mit jelentett ez a hősiesség a munkásosztály harcában: majd a munka embereihez fordulva az Országos Szaktanács kéri, hogy emlékezésül e napra, amikor a gépfegyvergolyó lekaszálják a vasúti munkásság sztrájkoló hőseit, tömörüljön a munkásság és egyesítse erejét. Az egész demokráciának a Groza-kormány mellett kell állnia, az újjáépítés sikeréért.

Sztálint egyhanguan választották be a Legfelsőbb Szovjettanácsba

A Kommunista Párt és a pártonkivüliek jelöltjeire a választók 99,18 százaléka szavazott le

A Pravda méltatja a választások eredményeit

MOSZKVA. A Szovjetunió központi választási bizottsága február 12-én és 13-án folytatta a szavazatok összeszámolását és csoportosítását. Mint a Szovjetunióból jelentik, az összszavazók száma 101.717.860 s ezek közül 101.450.936 szavazó élt választójogával.

Ez azt jelenti, hogy a szavazóknak 99,70 százaléka az urnák elé járult. A 172 választókerületben a Kommu-

nista Párt jelöltjeire és a pártonkivüli jelöltre a választók 99,18 százaléka szavazott, 10.400 szavazatot pedig megsemmisítettek.

A Nemzetiségek Szovjetjének választásánál az összválasztók 99,16 százaléka járult az urnák elé, 28.440 szavazatot megsemmisítettek. A moszkvai rádió közölte azoknak a megválasztott jelöltre névsorát is, akik a Legfelsőbb Szovjettanácsban és

a Nemzetiségek Szovjetjében helyet foglalnak. A Vörös Csillag, a Vörös Hadsereg hivatalos lapja jelentette az este hogy Sztálint egyhanguan választotta meg a Legfelsőbb Szovjettanácsba a moszkvai „Sztálin választási körzet”, amelynek jelöltje volt.

MOSZKVA. A Pravda a választás eredményét méltatva megállapítja: a szavazás méretei és jelentősége azt bizonyítja, hogy a szovjetnép egységes.

Mint egy ember nyilvánította véleményét a Szovjetunió minden dolgozója és ez az egység, ez az ös sze tartás jelenti a Szovjetunió munka kedvét, fejlődését és igazi erejét.

A finn sajtó részletesen foglalkozik Sztálin négy választási beszédével és kiemeli, hogy a Szovjetunióban sok nemzet él testvéri egyetértésben együtt.

A reakció minden erőfeszítése ellenére a Szovjetunióknak olyan eredményeket sikerült elérni, amilyen teljesítményt a világ még nem látott. Sztálin nemcsak a tények megállapítására szorított, utat mutatott a jövőre nézve is.

Temesváron játszik a Sparta

Vasárnap délután a Sparta Temesváron játszik a Romitex csapatával. A Sparta valószínű összeállításra a temesvári mérkőzésre a következők:

Seprényi—Beleznai, Szilágyi—Samu, Pop, Jivan, — Kovács, (Igna) Moskó (Léb); Fried; Slavei, Turcus (Batin).

FÉL 12 ÓRAKOR KEZDŐDIK AZ ITA-RIPENSIA-DURA MÉRKŐZÉS

Az ITA sporttelepen kerül lebonyolításra az ITA—Ripensia-Dura mérkőzés, amely fél 12 órakor kezdődik. Az ITA ebben az összeállításban veszi fel a küzdelmet a temesvári csapat ellen: Justin (Márki) — Tudose, Vass — Bakutz, Mézaros, Páll — Reinhardt, Mercea, Bonyhádi; Pop; Tóth III.

Az ITA csapata edzőmérkőzést játszott az Indagrara együttesével és jó játék után 11:0 arányban győzött.

Az ITA—Ripensia-Dura mérkőzés előtt 10 órai kezdettel ATE—Indagrara találkozás kerül lebonyolításra.

KOLOZSVARON JÁTSZIK A BUDAPESTI VASAS

KOLOZSVAR. A budapesti Vasas labdarúgócsapata három mérkőzést játszik Kolozsváron. Szombaton az Universitatea, vasárnap a kolozsvári Vasas, szerdán pedig a Dermata csapata lesz a budapestiek ellenfele.

MÉGIS MARCHIUS HARMADIKÁN KEZDŐDIK A BUKARESTI FUTBALLBAJNOKSÁG

BUKAREST. A bukaresti futballbajnokság tavaszi fordulóját, mint ismert, március 10-én kezdték el. Az előzetes tárgyalások után a szövetség ismét tárgyalta és úgy határozott, hogy a bajnokságot mégis március harmadikán az eredeti terminuson kezdik meg a fővárosi csapatok.

FUTBALLOZTAK KOLOZSVARON IS

Universitatea—Dermata 2:2 (2:0)

KOLOZSVAR. Az Universitatea és a Dermata csapatai között lejátszott barátságos futballmérkőzés 2:2 arányban döntetlenül végződött. Az első félidőben Coracu és Medrea góljával az Univeritatea már 2:0 arányban vezetett, amikor a szünet után a Dermata csapatának Szász (2) révén sikerült a kiegyenlítés.

A NAGYVÁRADI CRISANA CFR ÉRTE, HOGY SOROZZAK A NEMZETI BAJNOKSÁG A CSOPORTJÁBA

BUKAREST. A Sportul Popular nemzeti szövetség szerint a nagyváradi Crisana CFR beadványt intézett a sportforumhoz, amelyben kérte, hogy az országos bajnokság A csoportjába sorozzák be a Crisana CFR csapatát. A nagyváradi egyesület kérelmének átánnyújtására meggyőződés, hogy a Crisana CFR futballcsapata 1940-ben is az A) divízióban játszott.

— MA ÜLÉST TART A NÉPI SPORTSZERVEZET. A Népi Sportszervezet ma pénteken délután fél 5 órakor a város-háza kis tanácstermében ülést tart.

CORSO MOZI
Telefon 23-64
Előadások: 8, 5, 7
Ceanna Durbin, Charles Laughton
legújabb slágere
Az örök Eva

URANIA
Ma 8, 5, és 7 órakor
Vasárnap 10 és 11.30-kor matiné
Egy új magyar zenés vígjáték
a „Makacs Kata” testvérfilmje
BOLDOGGA TESZLEK
Főszerepben:
Hajmássy Miklós és Buttykay Emmi
Jegyelővét reggel 10-től

Răpeanu népiügysz feltárta a székelyföldi borzalmakat

Heteken keresztül gumibottal verték az ákosfalvi gyűjtőtábor lakóit

Kielégítő eredménnyel folyt a kolozsvári népbíróság helyszíni vizsgálata

MAROSVÁSÁRHELY Răpeanu Grigore kolozsvári népiügysz, a hírhedt ákosfalvi gyűjtőtáborban történt borzalmak ügyében is vizsgálatot folytatott Marosvásárhelyen. Emlékeztet, hogy a fasiszta magyar uralom idejében ebben a táborban gyűjtötték össze a Székelyföldről a demokráta elemeket és a legszörnyűbb kínzásoknak vetették alá őket. Bár a tettesek a kivonuló német és magyar csapatokkal együtt elhagyták Erdélyt, mégis remény van rá, hogy a magyar-román egyezmény révén kiadatásuk mielőbb megtörténhetik.

Răpeanu főügyész tanuként kihallgatta dr. Fekete Andor ügyvédet, aki a kommunisták monstreperében 24 vádlottat védett. Az ügyvéd elmondta, hogy védenői borzalmas kínzásokról beszéltek neki.

Jellemző volt a táborban dúló álla-

potokra, hogy Soós József, a jelenlegi marosvásárhelyi polgármester, több heti kínzás után a táborban, öngyilkossági szándékból, elvágta a nyakát.

A válogatott kínzásokat 16 csendőrségi és rendőrségi közeg hajtotta végre. Fekete dr. szerint a tárgyaláson a védelemnek úgyszólván semmi szerepe nem lehetett és a tárgyalás teljesen elfogult légkörben folyt le. Különösen kiemelte dr. Piacsek István hírhedt budapesti ügyész, nemkülönben Zalan Endre törvényszéki tanácselnök elfogult magatartását, utóbbi az összes jogszabályok felrúgásával hallgatja ki a vádlottakat.

Az ákosfalvi gyűjtőtáborból megszabadultak közül Schönberger Margit magántisztviselő, Réti Péter cipész, Grün Fe-

renc festő, Tóth Zoltán festő, Kohn Hermina tisztviselő, Grünfeld Ernő szak-szervezeti titkár, Fekete Mihály és László Gyula tettek vallomást.

Vallomásaikból kitűnik, hogy az ákosfalvi táborban napokon, sőt heteken keresztül gumibottal verték a joglyokat és szörnyű kínzásokkal igyekeztek vallomásra bírni őket.

A kínzásokat Némethi csendőrelvezetes utasítására a legnagyobb részben Bányai Pál és Pálhás József csendőrtisztiek követték el, a legállatiasabb módon.

Răpeanu népiügysz sajtónyilatlatában kijelentette, hogy eddigi munkája kielégítő eredménnyel folyt. A különböző erdélyi területeken elkövetett háborús bűncselekmények hűnöseinek ügyét egyszerre, kollektív-perekben fogják letárgyalni.

A háboru okozta károkat tíz év alatt értéke hejtük csupán a CFR munkások nagy teljesítményét az újépítés terén

Ma mi sem természetesebb annál, hogy az utazási irodába megváltjuk a helyjegyjünket, fűtőt, kényelmes gyors vonaton rendez menetidőben indulunk és érkezünk Bukaresztbe.

Emberi természet, hogy olyan hamar felejtsük. Elfelejtjük, hogy tavaly 3 napig, a vonat tetején utaztunk Temesvárra, hogy egy bukaresti utazást viszonylagosáiban egy földközeli utazással. Pedig a román államvasutak igazán csodákát műveltek. Nemcsak 1944—45-ik év utazásaival szemben. Az első világháború követő években egymást érték a tragikusabbnál tragikusabb üzemeltetések, vonatkisziklások, vagy magam elé idézem egy Marseille—Páris közti utamat, jövni háboru előtt, minden állomáson részeg matrózok üres pezsgőüveggel verék be a vagonok ablakait, megsebesíteték az utasokat, egy másik utamat Lille felé izgalmas vonatkisziklásjal.

Megelégszünk avval, hogy kényelmesen és biztonságban utazunk és nem is gondolunk arra, hogy a CFR egész személynzetének ünneplendő munkájának és fegyelmének köszönhetjük a biztonságunkat, akik centiméterről centiméterre, méterről méterre hozták rendbe a megrongált sínek, szétrombolt mozdonyokat, vagonokat javítanak, hogy a személyszállítás, az áru és a postaforgalom elérje, sőt meghaladja a háboru előtti színvonalát. Ehhez az eredményhez hozzájárultak a szilvőgyi bányamunkások, akik a szabotázó vezetőség kicserélése után a széntermelést 58 százalékkal fokozták.

A legnagyobb kár épen az államvasutakat érte a háboruban. Tudjuk jól, hogy a bombázások célponjjal állomások, vasútvonalak, műhelyek voltak. Tavaly még az összes utvonatokon szétroncsolt szerelvényekkel, vagonvázakkal találkoztunk, az állomá-

sok egy része még mindig romokban hever, de a vonatok már rendszeren közlekednek, naponta van minden irányba összeköttetésünk, Váradra, Bukarestre, Temesvárra.

Még kevésebben ismerjük a háboru által okozott károkat, hogy fel tudjuk értékelni az államvasutak hatalmas teljesítményét.

Gheorghiu-Dej közlekedésiügyi miniszter számot ad azokról a károkról, melyeket a „szén” háboru országunkban az államvasutaknak okozott. 1900 km-nyi vasútvonal, 3000 km-nyi rendezővonal, 42 tolatóvonal, 2800 km. hosszúságban rongálódott meg. A bukaresti, ploesti és brassai rendezőállomások teljesen kiestek a forgalomból. A bombázások előtt a szerszámgépek száma 3260 volt, ebből 1941 november 5-én 300 maradt. A mozdonyoknak csak 50 százaléka és a vagonoknak 68 százaléka volt üzemképes.

Az 1945. év folyamán a bombázott rakparók 85 százalékát építették újra.

Az építési munkákat olyan gyors ütemben folynak, hogy sok helyen megújulnak a háboru előtti színvonalat.

A személyforgalom, amely 1945 januárjában napi 8000 folyó km. ért el, ugyan az az év decemberében 25.000 folyó kilométerre növekedett.

De az autóbuz és telerforgalom is emelkedett. 1945-ben a CFR autóbuzok 1.500.000 km tettek meg, 5.600.000 utast szállítottak és a CFR telerautók 2.800.000 km-t tettek meg, összesen 6.700.000 kg áruval. A telerautóforgalom fellendüléséhez hozzájárult az a 801 telerautó, melyet a Szovjetunió küldött Romániának.

Ezek az éjrt eredmények nagyban hozzájárulnak az ország felépítéséhez és a gazdasági élet helyreállításához. Schlosser Emla dr.

folyosókat is. Remény van arra, hogy a színház nézőtere és színpada egy-két napon belül átfutódik és sem a nézőknek, sem pedig a színpadon játszó színészeknek ezentul nem kell dideregni.

BUTOR
legjobb minőségben kapható
ALDECO-cipő
Arad, Bul. Regina Maria 19
Minorita templommal szemben 1898

Faliújság-verseny a textilgyárban

Az aradi Szaktanács rendezésében lebonyolított faliújságverseny egyik szenációja kétségkívül az ITA faliújsága volt. Ujszerűségével meglepett mindenkit. Ez annak a ténynek köszönhető, hogy az ITA-ban igen élesen él a faliújság-utász.

Az ITA-ban jelenleg 12 faliújság van. Külön faliújsága van a fonódnak, a szövődőnek a vászontisztítóknak, a készáru-raktárnak, az szasztal műhelynek, az ekonomátnak stb. Ezeknek a faliújságoknak kialakult írói kádereik, saját rajzolóik vannak, akik mind az üzemek munkásainak sorából kerülnek ki.

Ezek a káderek élénk versengésben egymással hozzák ki hétről hétre ötletesebbül ötletesebb faliújságjüket arra törek-szenek, hogy megelőzzék egymást ötletességben, kiviteiben és belső tartalmában.

Az ITA kulturbizottsága most elhatározta, hogy formális versenyt rendez a faliújságok között. Értékes díjakat tűzött ki a legjobban sikerült faliújságok díjazására. A bírálóbizottság megtekintje az összes faliújságokat, több szempontból pontozza őket és a legtöbb pontot szerzett faliújságok kapják az értékes díjakat.

Az első ilyen verseny most van folyamatban és nevelő hatása máris megmutatható, amennyiben minden üzem munkássága becsületheli ügyének tekint, hogy az övé legyen a legjobban sikerült faliújság. És ez nemcsak az írói kádereket mozgatta meg, hanem nagy érdeklődést keltett a munkásság soraiban is, ahol a versenyt jellemző izgalommal kísérik figyelve ennek menetét és várják annak eredményét.

Szerkesztői üzenetek
ANONYMUS Ön azt sérelmezi, hogy a munkanélkülieknek nincsen orvosi segítsége. Bizonyosan nincs tudomása arról, hogy a Névvédelem (Apararea Patriotica) külön rendelésében a munkanélküliek ingyenes orvosi segélyben részesülnek és gyógyverszt is kapnak.
ARADI LAKOS (nem háziszáza). Tévedésben van, mert megfigyelhette, hogy ott ahol házmester van eleget tettek a hátszabási kötelezettségnek. Írását szívesen vesszük.

Tűzifát kapott az aradi színház Ezentul fűtött teremben játszik a társulat

Az idei téli szezonban a legnagyobb nehézsége az volt a színháznak, hogy nem rendelkezett megfelelő fűtőanyag-gal. A közönségnek a színházról való távolmaradása is elsősorban azzal volt magyarázható, hogy a nézőtér dermesztő hideg uralkodott és aki rászánta magát arra, hogy végignézen egy-egy előadást télikabátban, dieregve ült a nézőtérben. A színpadon játszó színészek is sokat szenvedtek a hideg miatt.

A színházkedvelő közönség bizonyára örömmel veszi tudomásul, hogy a város részéről a színháznak kiutalt famennyiség végre megérkezett és annak egy részét, — négy vagon, — ma már a cél rendelkezésére bocsájtották.
A négy vagon fán kívül néhány napon belül újabb nyolc vagon fát bocsájtanak a színház rendelkezésére. Ma délutántól kezdve állandóan fűtik a színház nézőterét és színpadát, valamint a

A Szálasi-per negyedik vádlottja:

CSIA SÁNDOR, a „mindenre elszánt politikai kalandor” dadogva tagad le mindent

GERA IOZSEF, a nyilas propaganda „blöff-mestere” gerinctelen szolgakészséggel tett vallomást

Csisa Sándor vádlott kihallgatásával folytatódott csütörtökön a magyar „nyilas-kormány” németbábura hazafüggő bűntudat tárgyalása. Csisa Sándor vallomása újabb bizonyítéka annak, hogy az elkerülhetetlen büntetés küszöbén, amikor gaztetteikkel szembenézniük, még csak gerincesen vállalni sem tudják azt, amit tettek. Ez a mindenre elszánt kalandor „politikusi”, ez a Csisa Sándor is dadogva tagadja meg önmagát. Semmit sem tudott, — mondja Semmi sem látott. Még zsidógyűlöletét, ezt a fennhangozott és éveken keresztül népszerűtlen jogoként lengett jelszót is megtagadja Csisa Sándor, aki saját vallomása szerint azt hitte, hogy... De nem is fontos, hogy mit hitt. A tények beszélnek.

Vádlott kezdetben senkit sem ismert, így Wosenmayert sem. Először bizonyos ismerkedési, bemutatkozási táncszórónál vett részt a német megbízottakkal és szerinte ennek a megbeszélésnek — ami a magyar tragédia végkibontakozásának kezdete volt — inkább udvariassági jellege volt.

Annyit elismer — és ez a leg súlyosabb vád, amit elismerhet magáról és Szálasi-ról, valamint az egész „hungarizmus-teremtő” — hogy „Magyarország nemzetiszocialista beállításáról, az egyes pártok egyetemesével megteremtendő nemzeti szocialista kormányzatról” tárgyaltak — a Harmadik Birodalom képviselőivel.

Viszont hangoztatja, hogy Szálasi „a nemzet és a kormányzó akaratából” hajtotta átvenni a hatalmat. Meggyőződése — legalábbis így mondja, — hogy Szálasi soha sem kérte a németek támogatását a hatalom átvételéhez.

Elnök: S ha ennek ellenkezőjéről győződnek meg?

Vádlott: Csodálkozom, elnök ur... (viharos derűség a teremben)

Annyit mégis kénytelen elismerni, hogy ha ez megtörtént, nem helyesebb lett volna. Természetesen, ha tud róla. Mert Csisa Sándor „erről nem tudott... Ma már nem tudja megmondani, mit tett volna, na mégis tud ezekről a dolgokról... Mindenesetre kénytelen

elismerni, hogy tudta: ha ellentétben kerül a sor a nyilasuralommal szemben, a németek fegyveres erőszakot alkalmaznak és a nyilaspart is fegyveres erőszakkal lép fel.

Ezzel kapcsolatosan az elnök megkérdezi: „És mindezeknek figyelembevételével, mégis úgy találja, hogy a kormányzó befolyásmentesen mondott le a hatalom gyakorlásáról és adta át az ügyek intézését?”

Vádlott: Gondoltam, hogy ezek a körülmények befolyásolhatták elhatározását, de kényszerre nem gondoltam.

Elnök: Nem érzi, hogy felelős mind azért, ami történt?

Vádlott: Fízem a felelőséget.

Nagy Vince politikai ügyész a zsidók kitelepítéséről tesz fel kérdéseket, mire Csisa Sándor így válaszol:

— Nem, nem, nem, nem! A zsidók kitelepítését a háború után kívántam és kívántuk megvalósítani, ha ez már rendszeresen, az általános rendezés keretében történhetik meg... Semmiféle más megoldásra nem gondolunk... Az egyéb, végleges megoldást sürgető beadványról a titkos tanácsnak nem volt tudomása... Elhárítási intézkedések és kegyetlenségek soha sem helyesek! (Erre a kijelentésre a felháborodás vi hara zug végig a termen).

Gera József a következő vádlott. Maga a megtettesült szolgakészség. Szinte ellesi az elnök szájáról a szavakat. Nem érzi magát bűnösnek, bár belátja, hogy

tévedett és vállalta a „bűnös propaganda, sőt blöff kockázatát”, de tagadja, hogy tudatosan vétkeztem volna nemzetelem ellen.

Tudta, hogy a német páncélosok felvonulása a nyilasuralom előtt tüntetés jellegével birt, viszont szerinte „konkrétan nem volt szó a németek beavatkozásáról”. A maga részéről nem gondolt német segítségre.

Mindenesetre nyomást gyakoroltak a kormányzóra és a kormányzatra, amint március 19-én tették.

Gera József: Sajnos, március 19-e után mindenki tudta, hogy a magyar szuverenitás megcsorbított.

Elnök: Szóval, hogy Magyarország ügyeiben Hitler dönt?

Vádlott: Fájdalom, ez már március 19-én is meg volt.

Elnök: Az a fájdalom, hogy magukat magyar politikusként nevező egyének segítséget nyújtottak mindehhez, hogy ön és a többiek odaadták magukat ehhez a „politikához”

Közben szükségessé vált Kemény Gábor ismételt kikérdezése és ennek során a volt „külgügyminiszter” szánalmasan, dadogva elismeri, hogy a magyar nép többsége, „számszerűen” nem állott a nyilasok mögött. Viszont számítottak arra, hogy az „eddig szokásnak megfelelően a parlament magatartása — mint mindig — az uralom birtokosainak javára fordul”.

Holnap folytatják Gera József kihallgatását és megkezdik Vajna kikérdezését.

A legmodernebb

ezüstitálcák és disztárgyak

a legjobb kivitelben

Vígási József ezüst és ékszerárú üzemében Arad
Viceniu Babes 24. Telefon 31-55

Gyöngyösi magyar külügyminiszter nyilatkozata a csehszlovákiai áttelepítésekről

A pozsonyi Pravda munkatársa beszélgetést folytatott a Prágában időző Gyöngyösi János külügyminiszterrel. Arra a kérdésre, hogyan képzei el a magyar probléma megoldását, a külügyminiszter a következőket válaszolta:

— Most tárgyalunk a lakosságcsere-ről. Minthogy ismeretes, a lakosságcsere kérdését a csehszlovák kormány vetette fel. Már az első tárgyalás alkalmával bejegyeztem ebbe a megoldásba, a kérdés ezzel azonban még nem intéződik teljesen.

A lap munkatársa ezután azíránt érdeklődött, mit tesz a magyar kormány a revíziós kérdés szellemi felkészítésére.

— Nem hiszem — válaszolta a magyar külügyminiszter —, hogy akadna nálunk józan ember, aki felvetné a revíziós kérdés kérdését.

A csehszlovák-magyar kereskedelmi kapcsolatokra vonatkozó kérdésre válaszolva, Gyöngyösi János kijelentette, a két állam közötti gazdasági együttműködést elsőrangú fontosságúnak tartja.

Végeményem szerint a kérdés olyan fontos — hangsúlyozta a rádió szerint — a magyar külügyminiszter —, hogy még akkor is meg kell oldani, ha a politikai problémáink esetleg még oldhatatlanok maradnának.

Az M. N. Sz. SZABAD EGYETEM NAPTARA

penteken 15-én

KORDA ISTVÁN: Az utolsó mohikántól a nemzetiségi kérdésig

a Crisan uccá 5 szám alatti kulturális helyiségben. Érdeklődőket szívesen látnunk. Belépés díjtalan.

Február 20-án kamarai ellenőrzés alá kerülő aradi vállalatok

A „Jövő” most azoknak az aradi cégeknek névsorát közli, amelyeknek február 20-án kell jelentkezniük a kamaránál okmányaik felülvizsgálása céljából. Február 20-án a következő aradi vállalatok vannak soron:

„Lebeda”, Vidor Frigyes mosóda, Episcopiei-ucca 7. — Engel Eyula, Reg. Ferdinand-út 24. — Vasvári Józsefné, Ardealului-út 1. — Herczog Vilmos, A. Muresianu-ucca 7-9. — Simon Moisané, Pic-

nerilor ucca 68. — Ilie Drifin cukrász, Regele Ferdinand-út 59. — Kompassz József, Crinului-ucca 1. — Angele Mátyás, Metianu-ucca 2. — Omescu Cornel „Minerva” gyógyszerár, Alexandri-ucca 1. — Sonnenschein Gyula, Cantacuzino-ucca 12. Tutinai Fábán cipész, T. Cipariu-ucca 8. Binder Károlyné gyógyszerész, General Goand-ucca 19. — Özv. Crisan Mihályné, Gojdu-ucca 13. — Gyurica Piroška, Sava Raicu-ucca 157. — I. Heim, Avram Iancu-

tér 20. — Nedelcu Cherduné, Cuza Vod-ucca 18. — Groza Gheorghenié, Turnul-ucca 5. — Giel Józsefné, Dr. I. Rațiu-ucca 75. — Scherer Árpádné, Bratianu-ucca 12. Grosz Sámuelné, Marasesti-ucca 40. — Kramer Rozália kalapszalom, Romanului-ucca 6. — Kovács Konstanza dobozgyár, Regele Ferdinand-út 37. — Makó Béla Károly cipész, Budai Deleanu-ucca 46. — Madár Géza építész, Gen. Grigorescu-ucca 4. — Papp Urbán, Mikelaka. Kovács Pál zöldségkereskedő, Gen. Cernat-tér 19. — Tiritean Pavel kályhás, Exterior-ucca 22. — Varga István János mészáros, Ciocarliei-ucca 4. — „Hercules”, Redő Kálmán, Zorilor-ucca 2. — Mocoran Mihai cipész, Col. Paulian-ucca 6. — „Hercules”, Anghel Stefan gyógyszerész, Catedralei-tér 16. — Özv. Szűcs Valentiné éterem, Dr. I. Saciu-út 1-3. Bozian Gheorghie szénakereskedő, Bahovei-ucca 83. — Renac Marienné, Marasesti-ucca 7. — Özv. Szobosza Ferencné, Lahovari-ucca 10. — Lingurar Iliené, Pionerilor-ucca 71. Kvekssilber Béla éterem, Aurei Vlaicu-út 56. — Kovács Jánosné, Brumarel-ucca 15. — Rácz József építész, Baden Cartan-ucca 11. — Gáspári Miklós pök, Regele Ferdinand-út 53. — sáradi Faipari r. t. és Kornis A. Alexandri-ucca 1. — Nádasai Faipari r. t., Closea-ucca 4-6. — Grundmann vasáruháza r. t., Trib Dobra-ucca 8-10. — Aradi Faipari r. t., 6 Vanatori-út. — Klug Testvérek temetkezési vállalat, Regele Ferdinand-út 37. — Schenker & Co. szállítási vállalat, Regina Maria-út 9. — „Armatura” vasipari r. t., Arenei-tér 1.

A tömegcselekvés lelki rugói

Az MNSz szabadegyetem előadásainak célja és értelme a tömegek nemzetiségre és vallásra való tekintet nélküli nevelése, kulturális színvonalának emelése. Nem szolgál politikai célokat és nem végez párt-politikát, kizárólag a tudáson keresztül kíván nevelést adni, hogy a megszerzett tudás alapján az egyéni kritikát fejlessze és sorsdöntő elhatározások előtt ne arra az oldalra álljon, mely átkot és szenvedést hoz ránk. Szociális igazság és haladó szellemű előadásszervező elvén épül fel a szabadegyetem előadásszervezői. És mint ahogy testünk és ruhánk tisztaságára ügyelünk, úgy kell gondot fordítsunk lelki életünk tisztaságára is. Az MNSz ügyel arra, hogy a lelki élet és tudás művelésére szakemberek, tudósok álljanak a rendelkezésére, akik önzetlenül, tudásuk legjavával szolgálják ezt a nemes és minden anyagi érdektől mentes célt. Egy ilyen kiváló szakember előadását hallgatta meg dr. Hersch Andor ideggyógyász személyében a szabadegyetem szerda délutáni közönsége a tömegek lélektanáról. Hersch Andor dr. rámutatott azokra a tényezőkre, melyek hatásaként a tömegőrület megnyilatkozhatik. A tömeg e közös ideológiai vezetése egy vezérelv, személyi vagy ideológia vezetésének veti alá magát, kikapcsolva ezzel az egyén lelkében ott székelt kritikát, józan emberi megfontolást, átadva magát a vezérelv vezetésének — legyen az helyes vagy helytelen. Az „én feletti én”, vagyis a lelkiismeret szerepe megszűnik és helyébe lép a megfontolást nélkülöző cselekedet, mely a tömegtragédiák megszüllője. Hogy ezek a tragédiák mit hoztak magukkal, azt mindannyian saját tapasztalathatból megtanultuk, éppen ezért a lélekismerés elsőrendű feladatává vált az ember számára. Ez a tanulmány újabb lépést jelent a haladás felé és ha az egyén tisztában van saját lelkének törvényeivel, ennek közvetlen folyamánnyaként a tömeg is bíráló szemmel vizsgálja a neki feladott problémát és döntését nem a féktelen szenvedélyre alapozza, hanem a realitásra. Így belső cenzurája a tragédia kitérését nem engedélyezi, a helytelen elveti és ezzel egy újabb katalizma lehetősége örök időkre csírájában pusztul el. (—kl)

Rikkancsokat felvesz
az Újságírók Szindikátusa
Jelentkezés
GEROLD-né
Eminescu 28

Vasárnap délután 3 órakor

Antifasiszta nők nagygyűlése

a városháza nagytermében. Legyetek ott asszonyok a gyűlésünkön!

Vas, fém és vegyipari szakszervezet bálja 16-án a Dáciában

VASARNAP DELELŐTT IS MUKODIK A LAKOSOK ELLENŐRZÉSÉVEL MEGBIZOTT RENDŐRBIZOTTSÁG

Az aradi rendőrség közli, hogy a jelentkezések sorrendjében ma délelőtt a D kezdetű lakosok ellenőrzését folytatták és még a holnapi nap folyamán is a D betűsök vannak soron. A bizottság vasárnap déltizenkét óráig dolgozik és amennyiben szombat estig végeznek a D betűsökhöz, úgy vasárnap az E kezdetű lakosok ellenőrzésére kerül sor.

A RUHÁZATI IPARI MUNKÁSOK SZAKSZERVEZETE felhívja azon tagjai figyelmét, akik még nem egyenlítették ki az 1945. évi tagsági díjaikat, hogy 3 napon belül rendezzék, ellenkező esetben a központ rendelkezése alapján kizárják őket a tagok sorából. A vezetőség.

Apróhirdetés

NE JÁTSZON a sors kegyével: Játszon MERCUR sorsjeggyel. Banca de Comert, volt Goldschmidt Bank, Str. Eminescu 4. (3526)

GÉPIRÓ (10 ujjas) KÖNYVELŐ és GYORSIRÓ kurzust tartunk február 15. kezdettel, könnyű módszerrel, mérsékelt áron, garantált eredményen. „Pallas”, Cosbuc 1. (3502)

ECONOMATUL Solidaritatea Arad keres megvételre egy 120—150 literes zománcozott, vagy cinezett üstöt. Ugyanott 3 hordó savanyított káposzta eladó Bul. Reg. Maria 20 (3542)

ECONOMATUL Solidaritatea Arad keres kertgazdaságra alkalmas 3-4 hold földet. Bul. Reg. Maria 20 (3543)

VESZEK használt ruhát, fehérneműt, ágyneműt. Értesítsék 23-52 telefonszámot. (3518)

FEKETE férfi öltöny (angol szövet) ejadó. Szivességből megtekinthető az ACC műhelyben. Goldis u. 4. 3524

KOMBINÁLT szofa, almazöld, rövid zongora és egyéb butordarabok eladók Neumann, Cuza Voda 3. (3533)

ANGOL, FRANCIA, ROMÁN nyelvvárakat adok, fordításokat vállalok. Pintér Klári, Iosif Vulcan ucca 12 (3536)

ELADÓ ócska téglapületek lebontásra. Érdeklődni lehet Kenderessy mérnök-nél, telefon 20—78.

ELADÓ 20 nagy hold föld Arad határában. Cim Reclamaban, Eminescu 1

ELEGÁNS estélyi és diszmagyar ruhák kikölcsönzése. Str. Oct. Goga 3

MAKULATURÁT, használt vagy törött gramofonlemez legmagasabb áron vesz Unirea könyvkereskedés.

HIMZETT dupla ágyterítő és szárnyfüggöny drapériával eladó. Ugyanott mindenest bejárónő kerestetik. Cim a kiadóban. (3548)

KÉZI kötőgépet vennék. Jelentkezni Buteanu ucca 6 szám alatt. (3547)

ELVESZETT felpár függő. Becsületveszt megtaláló juttassa el Str. Kogalniceanu 24. (3546)

MAGÁNOS férfifehéz vidékre is elmenne házvezetőnőnek vagy anyahelyettesnek egyedülálló nő. Cimeket a kiadóba kér. (3545)

BOMBÁZOTT ház (Aurel Vlaicu 27 és Miron Costin 26 saroképület) eladó vagy más házzal elcserélném. „Elegant”, Goldis 1. (3555)

KERESEK mindenest azonnalra. Dr. Haticgan Str. Alexandri 1. II. emelet. (3551)

BOMBASÉRÜLT ház, két egyszobás lakással eladó. Cim a kiadóban. (3556)

ITALMÉRÉSI engedéllyel (restaurant) rendelkezem. Keresek nagyobb helyiséget, vagy bejárásulnék. Cim a kiadóban. 3552

MODERN ebédlők, francia hálóok eladók. Comisio, Dácia kávéház mellett. 3553

ELCÉSERFLNEM kétszobás, fürdőszobás, mellékhelyiségekkel álló, központban lévő lakásomat, háromszobás hasonló lakással. Sincal ucca 13 szám. 3557

Megvitatásra került a kenyérellátás biztosításának kérdése

Aradvárosa a katonai élelmezési szervvel és a Szaktanáccsal együttesen intézi a gabonagyűjtést

Csütörtök délelőtt a város kenyérellátásának biztosítása érdekében gyűlést tartottak a prefekturán.

A gyűlés megnyitása után Palincas Ioan polgármester kérdést intézett Ciugureanu alezredeshez, hogy a Centrul de Exploatarea a január 19-én megkötött megállapodás értelmében mennyi búzát gyűjtött a város részére, mi történik a vámörléssel és milyen módon lehet emelni a városnak szánt búzakvótát.

A kérdést vita követte, amelynek során a szakelőadók azt kívánták eldönteni, hogy bizonyos 8 vagon le nem szállított búzamennyiségért kit terhel

a felelősség. Ciugureanu alezredes ígéretet tett, hogy az ügyet átvizsgálja és a 8 vagon búza 2 napon belül a város rendelkezésére áll majd.

Több hozzászólás után a gyűlés a következő határozatot hozta: A Centrul de Exploatare, a Szaktanács, valamint a város megbízottai közösen végzik a szükséges búzamennyiség összegyűjtését és Arad dolgozóinak kenyérellátása így biztosított. A szombati sütéshez szükséges lisztmennyiséget kiutalják a pékeknek és hetenként kétszer, szerdán és szombaton lesz kenyér Aradon.

Két veszedelmes csempészt tartóztatott le a rendőrség

Az aradi rendőrség tegnap elfogta Raab Vojtek csehszlovákiai és Schwartz Jakob budapesti lakosokat, akik nagyarányú csempészbándát szerveztek és hónapokon keresztül folytatták a csempészt, részben Magyarországon, részben Csehszlovákia felé.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy aranyat, valutákat, gyógyszerárakat, sőt cigarettát és hamis pénzeket vittek át a határon és több esetben a szövetségesek egyenruhájában átkeltek a határt.

Megállapította a rendőrség azt is, hogy karácsony előtt mindkettőjüket Budapesten letartóztatták, de ismeretlen módon megszöktek a rendőrségi fogdából. Kilenc hónapja megszakítás nélkül tartózkodtak Aradon, ahol igen költséges módon éltek. Letartóztatásuk során másfél millió lej volt náluk.

Luther emlékűnnepély az evangélikus egyházban

Az evangélikus egyház nagy reformátorának, dr. Luther Márton halálának a 400-ik évfordulója alkalmából, vasárnap f. é. febr. hó 17-én, nagyszabású ünnepélyt tart a belvárosi templomban.

A d. e. 10 órakor kezdődő ünnepi istentiszteleten ígét hirdet Dénés Béca lelkész, Kapdebé Marianne zenetanárnő pedig előadja Chopin „Etud”-jét. A d. u. 4 órakor megtartandó vallásos esten az emlékbeszédet Argay György szuperintendens tartja. Zalay Sándor és dr. Kapdebé Ottó előadja Bach két hegedűs koncertjét. Kapdebé Marianne orgonakísérettel. A baptista egyház két karének előadásával szerepel Erzsébet Zoltán karnagy vezényletével. Luther és a magyar tanuló ifjúság kapcsolatáról előadást tart Mitykó Zoltán theológus. Szavalt Weiss Irma és Molnár Károly középiskolás. Az emlékűnnepélyen befolyt offeratorium és perselyes adományok a magyar egyetem segélyakcióját szolgálják.

Royal Mozi

Telefon 19—33
Ma az amerikai filmtechnika Aradon még soha nem látott csúcsteljesítménye

A zene varázsa

A bukaresti BARASEUM Színház

szombaton, február 16-án délután 3 órakor bemutatja az

„O fată și iumătate”

című 4 felvonásos revüt. — Este 6 órakor a

Comedianta

című revüt előjátékkal, 3 felvonásban. Mindkét darabban főszereplő BEBE SPITZER. Aktuális kuplák román, orosz, angol, francia és jiddis nyelven. — Jegyek Ilies jegyirodájában vásárolhatók. 1915

Hírek

A PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG FELHÍVJA a hadirokkantak, hadiözvegyek és jelenlegi háborúban eltűnt családtagjainak figyelmét, hogy nyugdíjjogosultságukat legkésőbb március 31-ig igazolják le a pénzügyigazgatóságon, mert különben nyugdíjat számukra nem fizetnek ki.

AZ ARADI IPAROS NAGYGYŰLÉS VASARNAP DELELŐTT 9 ÓRA KOR KEZDŐDIK. A nagygyűlés egyik legfontosabb tárgya lesz a női iparosok helyzete. Ezért az aradi női iparosok saját érdekében, feltétlenül jelennek meg a gyűlésen.

FELHÍVÁS A MÉHESZEKREZ. Az aradi és vidéki méhészeket kérjük jelenjenek meg vasárnap február 17-én délelőtt 11 órakor megtartandó összejövetelen az aradi Ifjúlelkesek Szindikátu helyiségében Eminescu ucca 28.

A MAGYAR NEPI SZÖVETSÉG aradvárosi szervezetének II. ülése február 16-án szombaton este 8 órakor kezdettel tancsélyt rendez a Münnich vendéglő nagyertermében a hazajérők javára. Hűdés és meleg ételek, Tomboja. A nemes célra vajó felkínálással sűeményeket és egyéb hozzájárulásokat a büfféhez köszönettel fogadunk ugyanott 16-án délután 3 óráig. A rendezőség. 1907

FELHÍVÁS. Economatul Me. eriaslor Patroni No. 1. közli tagjaival, hogy akik még nem vették át a cernát, és a harányát, e hó 20-ig vegyék át, mert eljelenésben jogukat elvesztik. Kérjük azon munkaadókat, akiknél valdeken lakó munkás dolgozik szőlésük fejüket, hogy a közszégházától szerezzenek be dovadat és azt nekünk sürgősen adják át, mert annak alapján cukrot fognak kapni. Vezetőség. 1910

ARO Telefon 24-45

Ma Német Romola, Csikós Rózi, Vaszary Piri hangulatos vígjátéka

Egér a palotában

Jegyelővétel d. e. 11-től.

MNSZ

AZ MMNSZ KULTURBIZOTTSÁGA VERSENYPÁLYAZATOT HIRDET LIRAI TÁRGYU VERSEKRE. Megfelelő vers nyilvános előadásra kerül, valamint rendezvényen, esetleg — ha a vers tárgya az alkalomnak megfelel — a március 15-i ünnepélyen. A verset zárt borítékban, jelzővel ellátva kell március 9-ig beadni az MNSZ kulturothonában, Karolina ucca 5 alatt. Külön zárt boríték tartalmazza a szerző nevét, amely boríték kívül a jelzővel legyen ellátva.

AZ MNSZ TANÜGYI OSZTÁLYA KÖZLI, hogy székhelyét f. hó 16-tól kezdve a Crisan ucca 5 szám alatti kulturothonba helyezte át.

ZIMÁNDKÖZI MNSZ A HALADÓ IFJUSÁGGAL NAGYSZERŰEN SIKERÜLT MŰKEDVELŐ ELŐADÁST RENDEZTET MAGYARPÉCSKÁN. A harmincnyéves tagból álló műkedvelő együttes vendégzereplésének sikerét az is igazolja, hogy a névös műsornak csaknem minden egyes számát meg kellett ismételni. A rendezés munkáját Mosonyi Ferenc iskolaigazgató és Kiss Lajos tanító végezte, akik valóban szép teljesítményt nyújtottak. Az előadás jövedelmét a zimándközi magyar iskola támogatására fordítják.

Az ujaradi MNSz.

február 16-án este 8 órakor

műsoros bál

rendez a Miklós féle helyiségben. Tomboja, büffé, Nagyszerű zene. 1911

PRESA DEMOCRATA ARAD

Az Apararea Patriotica táncos délutánt rendez 17-én, délután 3 órakor Sziklaynál